

Predmet C-220/24

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

22. ožujka 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Curtea de Apel București (Rumunjska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

20. prosinca 2021.

Tužitelj:

Regia Autonomă Aeroportul Internațional „Avram Iancu” Cluj

Tuženik:

Consiliul Concurenței

Intervenijent u potporu tužitelju:

Sindicatul Independent al Aeroportului Cluj

Intervenijent u potporu tuženiku:

Romanian Airport Services S.A.

[omissis]

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI (Žalbeni sud u Bukureštu, Rumunjska)

**SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL (IX. odjel
za upravne i porezne sporove)**

RJEŠENJE

Javna rasprava od 20. prosinca 2021.

[omissis]

Upisana je tužba koju je **REGIA AUTONOMĂ AEROPORTUL INTERNAȚIONAL „AVRAM IANCU” CLUJ**, tužitelj, sa sjedištem u općini Cluj-Napoca [omissis] i adresom za dostavu u općini Bukurešt [omissis] kod društva Mușat & Asociații S.p.a.r.l., odvjetnika Paula Buta, podnijela protiv **CONSILIULA CONCURENȚEI (Vijeće za tržišno natjecanje, Rumunjska)**, tuženika, sa sjedištem u općini Bukurešt, [omissis], **uz sudjelovanje SOCIETATEE ROMANIAN AIRPORT SERVICES S.A.**, s adresom za dostavu u općini Bukurešt [omissis] kod društva Furtună și Asociații SPAR, i **SINDICATULA INDEPENDENT AL AEROPORTULUI CLUJ (Nezavisni sindikat zračne luke u Cluju, Rumunjska)**, sa sjedištem u općini Cluj-Napoca [omissis], a koja se odnosi na „poništenje akata o uređenju tržišnog natjecanja [omissis], [odnosno] poništenje Ordinula președintelui Consiliului Concurenței (Uredba predsjednika Vijeća za tržišno natjecanje) br. 447 od 24. lipnja 2016., poništenje Adrese Consiliului Concurenței (Obavijest Vijeća za tržišno natjecanje) br. RG-4740 od 10. travnja 2018. i poništenje Decizie Consiliului Concurenței (Odluka Vijeća za tržišno natjecanje) br. 74 od 8. listopada 2019.”.

[omissis]

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI (Žalbeni sud u Bukureštu),

u pogledu prijedloga za upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uzimajući u obzir i Preporuke Suda Europske unije namijenjene nacionalnim sudovima koje se odnose na pokretanje prethodnog postupka, [omissis], odlučila je sljedeće:

I. Okolnosti predmeta

Regia Autonomă Aeroportul Internațional „Avram Iancu” (u daljnjem tekstu: Regia) pravna je osoba rumunjskog prava kojom od 1997. upravlja Consiliul Județean Cluj (Vijeće okruga Cluj, Rumunjska) (nadzorno tijelo javne vlasti).

Glavnu djelatnost Regie čine usluge povezane sa zračnim prijevozom. Konkretno, zračnim prijevoznicima koji prevoze putnike i/ili teret i putnicima u zračnom prometu stavlja se na raspolaganje infrastruktura zračne luke (rampe za slijetanje, rasvjeta, stajanka za parkiranje zrakoplova, terminali itd.). Glavni izvor prihoda Regie jesu iznosi koje zračni prijevoznici plaćaju za korištenje infrastrukture.

Osim toga, Regia omogućuje pristup infrastrukturi zračne luke i određenim poduzetnicima koji pružaju druge usluge, poput zemaljskih usluga.

Sama Regia istodobno pruža određene kategorije zemaljskih usluga zračnim prijevoznicima koji posluju na Aeroportulu Internațional „Avram Iancu” Cluj (Međunarodna zračna luka „Avram Iancu” u Cluju), kao i poslovne usluge povezane s djelatnošću zračne luke (zakup poslovnih prostora za pružanje različitih usluga itd.).

Međunarodna zračna luka „Avram Iancu” u Cluju spada u kategoriju regionalnih zračnih luka u Europi te je druga zračna luka u Rumunjskoj po broju prevezenih putnika.

Iz Međunarodne zračne luke „Avram Iancu” u Cluju polaze letovi prema 43 redovna odredišta u 20 odredišnih zemalja u Europi i na Bliskom Istoku, koje obavljaju zračni prijevoznici Tarom, Wizz Air, Lufthansa, Lot Polish Airlines, Blue Air i Turkish Airlines (prijevoz putnika) te Air Est i Silver Air (prijevoz tereta).

U kolovozu 2016. Međunarodna zračna luka „Avram Iancu” u Cluju premašila je prag od milijun (1 000 000) registriranih putnika u jednoj kalendarskoj godini, a na kraju 2016. registrirano je ukupno 1 880 319 putnika.

Međunarodna zračna luka „Avram Iancu” u Cluju registrirala je 21. rujna 2017. po prvi put dva milijuna putnika (2 000 000). Ukupni promet Međunarodne zračne luke „Avram Iancu” u Cluju dosegao je stoga 2017. broj od 2 688 731 putnika.

Istraga Vijeća za tržišno natjecanje pokrenuta je 2016. slijedom prijave koju je društvo Romanian Airport Services S.A. podnijelo protiv Regie.

Romanian Airport Services S.A. pravna je osoba rumunjskog prava koja od 1994. pruža zemaljske usluge u rumunjskim zračnim lukama.

Društvo Romanian Airport Services S.A. zatražilo je da mu se omogući pružanje zemaljskih usluga u Međunarodnoj zračnoj luci „Avram Iancu” u Cluju.

Nakon istrage koja se vodila od 2016. Vijeće za tržišno natjecanje donijelo je odluku br. 74 od 8. listopada 2019., u kojoj je utvrdilo da je Regia povrijedila odredbe članka 6. stavka 1. Legee concurenței nr. 21/1996 (Zakon br. 21/1996 o tržišnom natjecanju) i članak 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) jer je zlouporabila vladajući položaj time što je društvu Romanian Airport Services S.A. uskratila pristup infrastrukturi zračne luke potrebnoj za pružanje zemaljskih usluga u Međunarodnoj zračnoj luci „Avram Iancu” u Cluju od 11. rujna 2015. do 9. ožujka 2017.

Odlukom br. 74 od 8. listopada 2019. Regiji je također, na temelju članka 55. stavka 1. točke (a) Zakona br. 21/1996 o tržišnom natjecanju, izrečena novčana kazna u iznosu od 1 642 551,28 rumunjskih leua.

U ovom predmetu, koji je upisan kod Curtee de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu), IX. odjela za upravne i porezne sporove [*omissis*], Regia, u svojstvu tužitelja, zatražila je u postupku protiv Vijeća za tržišno natjecanje, tuženika, poništenje odluke br. 74 od 8. listopada 2019. (u daljnjem tekstu: odluka br. 74/2019).

Nezavisni sindikat zračne luke u Cluju podnio je tijekom postupka zahtjev za akcesornu intervenciju u potporu tužitelju Regia, dok je društvo Romanian Airport

Services S.A. podnijelo zahtjev za akcesornu intervenciju u interesu Vijeća za tržišno natjecanje, odnosno tuženika. Utvrđeno je da su oba zahtjeva dopuštena, pa su Nezavisni sindikat zračne luke u Cluju i društvo Romanian Airport Services S.A. postali stranke u ovom postupku [omissis] u svojstvu intervenijenata.

U ovom sporu Regia je istaknula, među ostalim, da je odluka br. 74/2019 donesena u okviru pogrešnog tumačenja i primjene Direktive 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice, što je dovelo do pogrešnog zaključka u pogledu primjene članka 6. Zakona br. 21/1996 o tržišnom natjecanju i članka 102. UFEU-a u ovom slučaju.

Regia je tvrdila da je Direktiva 96/67/EZ primjenjiva na nju.

Tvrdila je da na temelju Direktive 96/67/EZ ima pravo koje se priznaje Direktivom, do dosezanja praga od dva milijuna putnika, da organizira djelatnost zemaljskih usluga u zračnoj luci na način da uzima u obzir samo vlastita sigurnosna, tehnička i poslovna ograničenja te da pritom nije dužna automatski odobriti pristup infrastrukturi zračne luke svakom podnositelju zahtjeva pod uvjetima koje on zahtijeva.

U tom je kontekstu Regia istaknula da od 11. rujna 2015. do 9. ožujka 2017. nije dosegla prag od dva milijuna putnika.

Regia je smatrala da je Direktiva 96/67/EZ poseban zakon kojim se odstupa od općeg zakona u području tržišnog natjecanja.

Smatrajući da su pravne odredbe u području tržišnog natjecanja opće prirode, Regia je tvrdila da članak 6. Zakona br. 21/1996 o tržišnom natjecanju i članak 102. UFEU-a ne mogu imati prednost pred posebnim odredbama sadržanima u Direktivi 96/67/EZ upravo u svrhu uređivanja postupnog otvaranja tržišta zemaljskih usluga u zračnim lukama Europske unije tržišnom natjecanju, u skladu s pravilima o učinkovitosti i sigurnosti.

Kad je riječ o tužnikovu stajalištu, odnosno stajalištu Vijeća za tržišno natjecanje, u pogledu primjenjivosti Direktive 96/67/EZ na ovaj spor, ono je izraženo u točkama 420. i sljedećima odluke br. 74 od 8. listopada 2019. Vijeće za tržišno natjecanje u biti tvrdi sljedeće:

- Regia nije bila dužna na temelju Direktive 96/67/EZ društvu Romanian Airport Services S.A. uskratiti pristup infrastrukturi zračne luke potrebnoj za pružanje zemaljskih usluga;
- eventualna primjena odredbi Direktive 96/67/EZ ne dovodi do izuzimanja iz primjene odredbi propisa u području tržišnog natjecanja;
- nije jasno značenje koje Regia pripisuje postupku liberalizacije pristupa zemaljskim uslugama trećim osobama, s obzirom na to da se tumačenjem odredbi Direktive 96/67/EZ koje je pružila Regia nastoji pronaći pravno opravdanje

sljedeće situacije: brojni poduzetnici pružali su zemaljske usluge (u obliku samostalnog obavljanja usluga ili pružanja usluga trećim osobama) u zračnoj luci u Cluju, ali se u trenutku kad je društvo Romanian Airport Services S.A. podnijelo zahtjev za pristup Regia odlučila pozvati na odredbe Direktive 96/67/EZ;

- tumačenje prava Europske unije u pogledu propisa u području zemaljskih usluga i odnosa tih propisa i prava tržišnog natjecanja treba pružiti institucija koja je ovlaštena za to tumačenje, odnosno Sud Europske unije;
- navodno nepostojanje zakonske obveze Regie koja proizlazi iz zakonodavstva o pristupu tržištu zemaljskih usluga ne predstavlja objektivan razlog kojim se može opravdati to da je društvu Romanian Airport Services S.A. uskraćen pristup infrastrukturi zračne luke.

Regia je u tužbi u svoju obranu tvrdila sljedeće:

- u skladu s Direktivom 96/67/EZ ona je imala pravo na to da organizira pružanje zemaljskih usluga u zračnoj luci, također uz pomoć drugih pružatelja zemaljskih usluga, čak i prije dosezanja praga od dva milijuna putnika, u dijelu u kojem je to bilo potrebno i opravdano s poslovnog stajališta i za te pružatelje usluga;
- činjenica da su postojali razni pružatelji zemaljskih usluga od kojih je svaki pružao posebne usluge (rukovanje gorivom, popravak zrakoplova, ugostiteljske usluge i jedan pružatelj određenih usluga povezanih s poslovima s putnicima te za rukovanje rampama) logički ne opravdava zaključak prema kojem je automatski bio potreban još jedan pružatelj zemaljskih usluga koji pruža usluge koje su se preklapale s uslugama koje su oni pružali;
- argument Vijeća za tržišno natjecanje (koji se odnosi na to da su u svibnju 2015. u zračnoj luci u Cluju već postojali razni pružatelji zemaljskih usluga) nije valjan i ne može se prihvatiti kao temelj za uskraćivanje prava koje Regia ima u skladu s Direktivom 96/67/EZ, odnosno prava na to da je do dosezanja praga od dva milijuna putnika djelatnost zemaljskih usluga u zračnoj luci u Cluju organizirana uz isključenje bilo kakve obveze otvaranja odnosno liberalizacije tržišta.

Na raspravi od 7. lipnja 2021. Regia je zatražila od Curtee de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) [*omissis*] da u skladu s člankom 267. UFEU-a sastavi i uputi prethodno pitanje [*omissis*] [*tekst prethodnog pitanja preuzet u izreci*]

II. Odredbe prava Unije čije se tumačenje traži

Članak 102. UFEU-a (bivši članak 82. UEZ-a)

„Svaka zlouporaba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih na unutarnjem tržištu ili njegovu znatnom dijelu zabranjena je kao nespojiva s

unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj bi mogla utjecati na trgovinu među državama članicama.

Takva se zlouporaba može osobito sastojati od:

(a) neposrednog ili posrednog nametanja nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;

(b) ograničivanja proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;

(c) primjene nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;

(d) uvjetovanja sklapanja ugovora preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema trgovačkoj praksi, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.”

Direktiva Vijeća 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice

„Članak 1.

Područje primjene

1. Ova Direktiva vrijedi za sve zračne luke koje se nalaze na državnom području neke od država članica, sukladno odredbama Ugovora, a koje su otvorene za komercijalni prijevoz u sljedećim okolnostima:

(a) odredbe članka 7. stavka 1. o kategorijama zemaljskih usluga osim spomenutih u članku 7. stavku 2., vrijede za sve zračne luke od 1. siječnja 1998., bez obzira na njihov opseg prometa;

(b) odredbe koje se odnose na kategorije zemaljskih usluga navedene u članku 7. stavku 2. primjenjuju se od 1. siječnja 1998. na zračne luke čiji godišnji promet nije manji od milijun putnika ili 25 000 tona tereta;

(c) odredbe koje se odnose na kategorije zemaljskih usluga navedene u članku 6. primjenjuju se od 1. siječnja 1999. na zračne luke:

— čiji godišnji promet nije manji od 3 milijuna putnika odnosno 75 000 tona tereta, ili

— čiji promet nije bio manji od 2 milijuna putnika ili 50 000 tona tereta tijekom razdoblja od šest mjeseci prije 1. travnja ili 1. listopada prethodne godine.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., odredbe ove Direktive primjenjuju se od 1. siječnja 2001. na sve zračne luke koje se nalaze na državnom području neke od

država članica, sukladno odredbama Ugovora, a koje su otvorene za komercijalni prijevoz, te čiji godišnji promet nije manji od 2 milijuna putnika odnosno 50 000 tona tereta.

3. Kad zračna luka dosegne jedan od pragova u prijevozu tereta navedenih u ovom članku, a da ne dosegne odgovarajući prag u prijevozu putnika, odredbe ove Direktive ne primjenjuju se na kategorije zemaljskih usluga rezervirane isključivo za putnike.

[...].”

„Članak 6.

Zemaljske usluge za treće osobe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere u skladu s postupkom iz članka 1. kako bi osigurale slobodan pristup pružateljima zemaljskih usluga na tržište pružanja zemaljskih usluga trećim osobama.

Države članice imaju pravo tražiti od pružatelja zemaljskih usluga da imaju poslovni nastan unutar Zajednice.

2. Države članice mogu ograničiti broj dobavljača ovlaštenih za pružanje sljedećih kategorija zemaljskih usluga:

— *rukovanje prtljagom,*

— *rukovanje rampama,*

— *rukovanje gorivom i mazivom,*

— *rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičke manipulacije teretom i poštom pri dolasku, odlasku ili transferu između zračnog terminala i zrakoplova.*

One međutim ne mogu ograničiti taj broj na manje od dvije po kategoriji zemaljskih usluga.

[...].”

„Članak 7.

Samostalno obavljanje usluga

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere u skladu s postupcima iz članka 1. kako bi osigurale slobodu samostalnog pružanja usluga.

2. Međutim, za sljedeće kategorije zemaljskih usluga:

— *rukovanje prtljagom,*

— rukovanje rampama,

— rukovanje gorivom i mazivom,

— rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičke manipulacije teretom i poštom pri dolasku, odlasku ili transferu između zračnog terminala i zrakoplova,

države članice mogu zadržati pravo samostalnog obavljanja usluga za najmanje dva korisnika zračne luke, pod uvjetom da su oni izabrani na temelju relevantnih, objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija.”

III. Primjenjivo nacionalno pravo

Zakon br. 21/1996 o tržišnom natjecanju (ponovno objavljen)

„Članak 6.

1. *Zabranjena je svaka zlouporaba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih na rumunjskom tržištu ili njegovu znatnom dijelu. Takva se zlouporaba može osobito sastojati od:*

(a) *neposrednog ili posrednog nametanja nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;*

(b) *ograničivanja proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;*

(c) *primjene nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;*

(d) *uvjetovanja sklapanja ugovora preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema trgovačkoj praksi, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.*

2. *Svaki put kad Vijeće za tržišno natjecanje primjenjuje odredbe stavka 1., u dijelu u kojem zlouporaba vladajućeg položaja može utjecati na trgovinu među državama članicama, ono primjenjuje i odredbe članka 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.*

3. *Pretpostavlja se, dok se ne dokaže suprotno, da jedan ili više poduzetnika ima vladajući položaj kada udio ili udjeli koje ima na mjerodavnom tržištu u razdoblju koje se ispituje premašuju 40%.”*

Ordinul Ministerului Transporturilor nr°101 din 9°mai 2007 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române privind accesul pe piața serviciilor de handling la sol pe aeroporturi (Uredba Ministarstva prometa br. 101 od 9. svibnja 2007. o odobrenju Propisa rumunjskog civilnog zrakoplovstva o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama) – RACR-APSH, izdanje 03/2007

„Članak 3.

Ovom uredbom prenose se sljedeće odredbe Direktive Vijeća 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice, objavljene u Službenom listu Europskih zajednica (SL) br. 272/1996, i naknadne izmjene: članak 1. [stavci] 1. do 3., članci 2. do 8., članak 9. [stavci] 1. do 3. i stavak 6., članci 11., 13. i 14., članci 15. do 17., članci 19. do 21. i članak 23. [stavak] 1.”

Prilog 1. Uredbi Ministarstva prometa br. 101 od 9. svibnja 2007. [naslovljenoj] Propis rumunjskog civilnog zrakoplovstva o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama – RACR-APSH, izdanje 03/2007

„Članak 1.

Ciljevi

1. Ovaj propis vrijedi za sve zračne luke koje se nalaze na državnom području Rumunjske, a koje su otvorene za komercijalni prijevoz u sljedećim okolnostima:

(a) odredbe članka 7. stavka 1. o kategorijama zemaljskih usluga osim spomenutih u članku 7. stavku 2., vrijede za sve zračne luke, bez obzira na njihov opseg prometa;

(b) odredbe koje se odnose na kategorije zemaljskih usluga navedene u članku 7. stavku 2. primjenjuju se na zračne luke koje su registrirale godišnji promet veći od milijun putnika ili 25 000 tona tereta;

(c) odredbe koje se odnose na kategorije zemaljskih usluga navedene u članku 6. primjenjuju se na zračne luke čiji godišnji promet premašuje dva milijuna putnika ili 50 000 tona tereta.

2. Kad zračna luka dosegne prag u prijevozu tereta naveden u ovom članku, a da ne dosegne odgovarajući prag u prijevozu putnika, odredbe ovog propisa ne primjenjuju se na kategorije zemaljskih usluga rezervirane isključivo za putnike.

3. Ministarstvo prometa do 1. srpnja svake godine dostavlja Komisiji podatke potrebne za sastavljanje popisa zračnih luka koje se nalaze u Rumunjskoj iz ovog članka.”

„Članak 6.

Zemaljske usluge za treće osobe

1. Zračne luke poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale slobodan pristup pružateljima zemaljskih usluga na tržište pružanja tih usluga trećim osobama. Uz odobrenje Ministarstva prometa zračna luka može tražiti od pružatelja zemaljskih usluga da imaju poslovni nastan unutar Zajednice.

2. Uz odobrenje Ministarstva prometa zračna luka može ograničiti broj dobavljača ovlaštenih za pružanje sljedećih kategorija zemaljskih usluga:

- rukovanje prtljagom;
- rukovanje rampama;
- rukovanje gorivom i mazivom;
- rukovanje teretom i poštom u pogledu konkretne manipulacije teretom i poštom pri dolasku, odlasku i/ili transferu između terminalâ i zrakoplova.

Broj pružatelja usluga ne može se ograničiti na manje od dva dobavljača za svaku zemaljsku uslugu.

3. *Osim toga, barem jedan od ovlaštenih pružatelja usluga ne smije biti pod izravnom ili neizravnom kontrolom:*

- *upravljačkog tijela zračne luke;*
- *bilo kojeg korisnika zračne luke koji je prevezao više od 25 % putnika ili tereta u toj zračnoj luci tijekom godine koja prethodi godini u kojoj se provodi odabir pružatelja usluga;*
- *tijela koje je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tog upravljačkog tijela zračne luke ili korisnika zračne luke.*

4. *Ako je u skladu sa stavkom 2. ograničen broj ovlaštenih dobavljača, zračna luka ne smije sprečavati da korisnik zračne luke, kojem je dodijeljen bilo koji dio zračne luke, za svaku kategoriju zemaljskih usluga za koju vrijede ograničenja ima mogućnost efektivnog izbora između barem dvaju pružatelja zemaljskih usluga pod uvjetima iz stavaka 2. i 3.”*

„Članak 7.

Samostalno obavljanje usluga

1. *Zračne luke poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale slobodu samostalnog pružanja zemaljskih usluga.*

2. *Međutim, za sljedeće kategorije zemaljskih usluga:*

- *rukovanje prtljagom;*
- *rukovanje rampama;*
- *rukovanje gorivom i mazivom;*
- *rukovanje teretom i poštom u pogledu konkretne manipulacije teretom i poštom pri dolasku, odlasku i/ili transferu između terminalâ i zrakoplova,*

uz odobrenje Ministarstva prometa, zračne luke mogu zadržati pravo samostalnog obavljanja usluga za najmanje dva korisnika zračne luke, pod uvjetom da su oni izabrani na temelju relevantnih, objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija.”

IV. Razlozi zbog kojih je sud uputio zahtjev za prethodnu odluku

Prilikom odlučivanja o prijedlogu za upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) zaključila je da je za pravično rješavanje predmeta potrebno Sudu Europske unije uputiti pitanje koje je predložio tužitelj, odnosno Regia [omissis] [tekst prethodnog pitanja preuzet u izreci]

[omissis] [tekst članka 267. UFEU-a]

Kad je riječ o postavljenom pitanju, ono se odnosi na tumačenje prava Unije i izravno je povezano s predmetom glavnog postupka, značajno je i relevantno za rješavanje spora zbog razloga koji se navode u nastavku i Sud Europske unije još nije tumačio to pitanje.

Tuženik, odnosno Vijeće za tržišno natjecanje, smatrao je u ovom sporu da Direktiva 96/67/EZ ne predstavlja posebno pravilo prava Unije u odnosu na članak 102. UFEU-a.

Tužitelj Regia tvrdio je u svoju obranu da Direktiva 96/67/EZ predstavlja *lex specialis* u pravu Unije te da se Direktivom predviđa obveza otvaranja pristupa infrastrukturi potrebnoj za obavljanje djelatnosti zemaljskih usluga samo za zračne luke s prometom koji premašuje dva milijuna putnika (pri čemu se, suprotno tomu, zračnim lukama koje nisu dosegnule taj prag nužno omogućuje da trećim osobama uskrate pristup toj infrastrukturi), dok se člankom 102. UFEU-a pod određenim uvjetima, na osnovi *lex generalis*, sankcionira zlouporaba vladajućeg položaja na unutarnjem tržištu ili njegovu znatnom dijelu (primjerice, odbijanjem pregovaranja).

Zaključno, Regia je tvrdila da je Direktiva 96/67/EZ poseban zakon kojim se odstupa od općeg zakona (pravo tržišnog natjecanja), pri čemu se pozvala na načelo „*lex specialis derogat legi generali*”.

Osim činjenice da su prilikom donošenja odluke Vijeća za tržišno natjecanje br. 74/2019 povrijeđene odredbe Direktive 96/67/EZ Regia je tvrdila da za djelatnost koja se obavljala od 11. rujna 2015. do 9. ožujka 2017. u Međunarodnoj zračnoj luci „Avram Iancu” u Cluju odredbe Direktive 96/67/EZ imaju prednost u primjeni u odnosu na odredbe članka 102. UFEU-a.

U tim je okolnostima Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) smatrala da je za pravično rješavanje spora potrebno i pravilno tumačenje pravila prava Unije primjenjivih na ovaj slučaj izvan svake razumne sumnje te je zaključila da Sudu Europske unije treba uputiti prethodno pitanje o tumačenju

odredbi Direktive 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice, konkretno, članka 1., 6. i 7. te direktive, u vezi s člankom 102. UFEU-a.

Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) smatra da su u ovom sporu ispunjeni uvjeti iz članka 267. UFEU-a [omissis]. [Osim toga, Sud] nije donio nijednu odluku kojom se pojašnjava odnos između odredbi Direktive 96/67/EZ i odredbi u području prava tržišnog natjecanja iz članka 102. UFEU-a.

V. Predmet zahtjeva za prethodnu odluku

S obzirom na sva prethodna razmatranja Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) prihvatila je stoga prijedlog tužitelja Regia da se Sudu Europske unije uputi zahtjev za prethodnu odluku.

[omissis] [tekst prethodnog pitanja preuzet u izreci]

[omissis] [odredbe o prekidu postupka]

SLIJEDOM NAVEDENOG,

U IME ZAKONA,

ODREĐUJE SLJEDEĆE:

[omissis]

U skladu s člankom 267. [drugim stavkom], u vezi s člankom 267. [prvim stavkom] Ugovora o funkcioniranju Europske unije, traži od Suda da odgovori na sljedeće prethodno pitanje: [„Trebaju li se smatrati da se odredbama Direktive 96/67/EZ o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice, konkretno, člancima 1., 6. i 7. te direktive, isključuje primjena članka 102. UFEU-a i bilo kojeg drugog pravnog pravila koje ima isti sadržaj u slučajevima koji se odnose na uskraćivanje pristupa infrastrukturi zračne luke potrebnoj za obavljanje djelatnosti zemaljskih usluga u zračnim lukama [Europske unije] koje nisu doseglye prag od dva milijuna putnika?“]

[omissis] [odredbe o prekidu postupka]

[omissis] [postupak pred nacionalnim sudom]

[omissis]